

نگار فارسی

برای کلاس هشتم

بھارت کا آئین

حصہ 4 الف

بنیادی فرائض

حصہ 51 الف

بنیادی فرائض - بھارت کے ہر شہری کا یہ فرض ہوگا کہ وہ ...

- (الف) آئین پر کار بند رہے اور اس کے نصب اعین اور اداروں، قوی پرچم اور قومی ترانے کا احترام کرے۔
- (ب) ان اعلیٰ نصب اعین کو عزیز رکھے اور ان کی تقلید کرے جو آزادی کی تحریک میں قوم کی رہنمائی کرتے رہے ہیں۔
- (ج) بھارت کے اقتدار اعلیٰ، اتحاد اور سالمیت کو مستحکم بنیادوں پر استوار کر کے ان کا تحفظ کرے۔
- (د) ملک کی حفاظت کرے اور جب ضرورت پڑے قومی خدمت انجام دے۔
- (ه) مذہبی، لسانی اور علاقائی و طبقائی تفرقہات سے قطع نظر بھارت کے عوام انسان کے مابین یک جہتی اور عام بھائی چارے کے جذبے کو فروغ دے نیز ایسی حرکات سے باز رہے جن سے خواتین کے وقار کو ٹھیس پکپختی ہو۔
- (و) ملک کی ملی جلی ثقافت کی قدر کرے اور اُسے برقرار رکھے۔
- (ز) قدرتی ماحول کو جس میں جنگلات، جھیلیں، دریا اور جنگلی جانور شامل ہیں محفوظ رکھے اور بہتر بنائے اور جانداروں کے تینیں محبت و شفقت کا جذبہ رکھے۔
- (ح) دانشورانہ رویے سے کام لے کر انسان دوستی اور تحقیقی و اصلاحی شعور کو فروغ دے۔
- (ط) قومی جائداد کا تحفظ کرے اور تشدد سے گریز کرے۔
- (ی) تمام انفرادی اور اجتماعی شعبوں کی بہتر کارکردگی کے لیے کوشش رہے تاکہ قوم متواتر ترقی و کامیابی کی منازل طے کرنے میں سرگرم عمل رہے۔
- (ک) اگر ماں باپ یا ولی ہے، پچھے سال سے چودہ سال تک کی عمر کے اپنے بچے یا وارث، جیسی بھی صورت ہو، کے لیے تعلیم کے موقع فراہم کرے۔

ادارہ فرهنگ، شماره تجویز: پ، ش، س / ۲۰۱۰ء-۲۰۰۹ء / منظور-پ (۵۰۵) / (۲) ۲۳۵۷

بتاریخ: ۱۴، ۶، ۲۰۱۰ء

نگارِ فارسی

برای کلاس هشتم

(Composite Course)

Nigâr-e-Fârsi

Std. VIII

اپنے اسارٹ فون میں انسٹال کردہ Diksha App کے توسط سے درسی کتاب کے پہلے صفحے پر درج Q.R. code کے ذریعے ڈیجیٹل درسی کتاب، اسی طرح درس و تدریس کے مواد کے لیے مفید سمعی و بصری وسائل دستیاب ہوں گے۔

مہاراشٹر استریت بیورو آف تیکسٹ بک پرودکشن اینڈ کریکولم ریسرچ، پونہ

© مهارا شتر استیت بیورو آف تیکست بک پرودکشن ایند کریکولم ریسرچ، پونه۔
جملہ حقوق محفوظ است بنام مهارا شتر استیت بیورو آف تیکست بک پرودکشن
ایند کریکولم ریسرچ، پونه، ہیچ قسمت این کتاب بدون اجازہ رئیس مهارا شتر
استیت بیورو آف تیکست بک پرودکشن ایند کریکولم ریسرچ، پونه، چاپ نشود۔

چاپ اول : 2010
چاپ جدید : 2022

Mr. Basheer Ahmed Ansari (President)

• آقائی بشیر احمد انصاری (صدر)

Dr. Midhat-ul-Akhtar (Member)

• آقائی دکتر مدحت الاختر (رکن)

Dr. Ilyas Siddiqui (Member)

• آقائی دکتر الیاس صدیقی (رکن)

Mr. Ahmed Husain Ansari (Member)

• آقائی احمد حسین انصاری (رکن)

Mr. Khan Navedulhaque I.

(Member Secretary)

• خان نوید الحق انعام الحق

(رکن سکریٹری)

افسر ویژہ برائی اردو، فارسی و عربی

Coordinator

: Khan Navedul Haque Inamul Haque
Special Officer for Urdu, Arabic and Persian, Balbharati, Pune

Artist

: Shaikh Shakir
Sayyed Asif Nisar

Cover

: Meta Process, Mumbai

D.T.P. & Layout

: Madni Graphics, 305 - Somwar Peth, Pune - 11.

Production

: Shri Sanjay Kamble (Production Officer)
Shri Sandip Ajgaonkar (Assistant Production Officer)

Paper

: 70 GSM Creamwove

Print Order

: N/PB/2022-23/Qty.

Printer

: M/s

Publisher

: Shri Vivek Uttam Gosavi
Controller,
M.S. Bureau of Textbook Production,
Prabhadevi, Dadar, Mumbai - 400 025.

کمیسیون

زبانِ فارسی

دستور هند

سر آغاز

ما مردمان هند بامتنانت و سنجیدگی تصمیم می گیریم که
هند را یک جمهوریه مستقل و اجتماعی و غیر مذهبی بسازیم
و برای شهربانی حاصل کنیم .....

انصاف : اجتماعی و اقتصادی و سیاسی
آزادی : آزادی فکر و اظهار و عقیده و ایمان و عبادت
مساوات : به اعتبار حیثیت و موقع :

نیز بین همه مردمان
اُخوت را برای عظمت فرد و تیقّن اتحاد سالمیت ملت
ترقی بدھیم -

در مجلس دستور ساز ما امروز بتاریخ بیست و ششم
ماه نومبر ۱۹۴۹ میلادی بذریعه هذا این دستور را اختیار
می نمائیم و وضع می کنیم و بر خودمان نافذ می کنیم -

عهد

بهارت میهن من است. همه بهارتیان برادران و خواهران من اند. من میهن خویش را دوست می دارم و به ارث عظیم و گوناگو آن فخر می کنم.

من دائم سعی خواهم کرد که در خود ارث آن بشوام. من پدر و مادر، آموزگاران و بزرگان خویش را احترام خواهم کرد و از هر یک سلوک خوش خلقی خواهم کرد.

من عهد می کنم که خود را برای میهن خویش و مردمان میهن خویش وقف می کنم. در بهداشت آنها مسیرت من است.

Preface

Foreign, classical and modern Indian languages are taught as an optional composite / complete course in the Primary School Curriculum in Maharashtra. This textbook of Persian based on the syllabus approved by the State Government has been developed for the composite course for Std. VIII. We are happy to place it in your hands.

The National Curriculum Framework 2005 and the Right to Education Act 2009 both stress the importance of child-friendly, child-centered education, learning through activities, discovery and exploration and an all round development of the child. Therefore, while designing this book, we have tried to make it as activity-oriented, enjoyable and relevant to the children's life and interests as possible. Exercises and activities have been added at the end of every lesson / in every unit to facilitate self-learning. This textbook has been brought out in a large size with many colourful illustrations to encourage students' interest in learning Persian which is a new language for them.

A draft of this textbook was reviewed by many primary, secondary teachers, educationists and linguists. Their comments and suggestions have helped us to make the book more useful and flawless. The Persian Language Committee and the artist have taken great efforts to prepare this book. The Textbook Bureau is grateful to them.

We hope that students, teachers and parents will give the book a warm welcome.

(M. R. Kadam)

Director

Maharashtra State Bureau of Textbook
Production and Curriculum Research, Pune

Pune :

Date : 05.06.2010

فهرست

1.	Persian Alphabet حروفِ تہجی	1	15.	Some Common Persian Proverbs ضرب الامثال	39
2.	Infinitives مصدر	8	16.	Dar Class-e-Naqqâshi در کلاسِ نقاشی	40
3.	Simple Past ماضی مطلق	10	17.	Nazâfat-e-Jism نظافتِ جسم	42
4.	Present Tense زمانہٗ حال	14	18.	Tasmeem-e-Kubra تصمیمِ کبریٰ	43
5.	Compound Words مرکب الفاظ	20	19.	Seeb-e-Shireen سیبِ شیرین	45
6.	Preposition حرفِ اضافہ	23	20.	Parwânahâ پروانہ ها	46
7.	Numbers نمرہ	25	21.	Derakht درخت	47
8.	Singular and Plural واحد اور جمع	27	22.	Mazmoon Naveesi ضمون نویسی	49
9.	Opposites اضداد	28	23.	Dr. Mohammed Iqbal دکتور محمد اقبال	50
10.	Huroof-e-Qamari and Huroof-e-Shamsi حروف قمری و حروف شمسی	30	24.	Qudrat-e-Khuda قدرتِ خدا	51
11.	Bâgh -o- Maidân-e-Bâzi باغ و میدان بازی	32	25.	Kitâb mi goyad کتاب می گوید	52
12.	Ahwâl Pursi احوال پرسی	36	26.	Hai Abrha های ابرها	53
13.	Rozhâ-e-Hafta روزهای هفتہ	37	27.	Gul bugo wa gul bashano گل بگو و گل بشنو	54
14.	Sitâra-e-Nâheed ستارۂ ناهید	38	*	Workbook	

Corresponding Sound تلفظ	Names نام	Alphabet حروف
â	(alif with madd) الف + مد	آ
a	alif الف	ا
b	be ب	ب
p	pe پ	پ
t	te ته	ت
s	se ثه	ث
j	jeem جيم	ج
ch	che چه	چ
h	he (hutti)	ح
kh	khe خه	خ
d <small>{ Sound of 'th' as in that & there }</small>	dâl دال	د
z	zâl ذال	ذ
r	re ره	ر
z	ze زه	ز
zh	zhe ژه	ژ
s	seen سين	س
sh	sheen شين	ش
s	swâd صاد	ص
z	zwâd ضاد	ض
t	toe / tâ طوئي / طا	ط
z	zoe / zâ طوئي / ظا	ظ
a	ain عين	ع
gh	ghain غين	غ

Corresponding Sound تلفظ	Names نام	Alphabet حروف
f	fe	ف
q	qâf	ق
k	kâf	ک
g	gâf	گ
l	lâm	ل
m	meem	م
n	noon	ن
v, o, u	wâo	و
h	he (hawwaz)	ه
y, e	ye	ی

Various forms of Persian Alphabet

â				آ
a				ا
b	ب	ٻ	ٻ	ٻ
p	پ	ڀ	ڀ	ڀ
t	ت	ٿ	ٿ	ٿ
s	ش	ڦ	ڦ	ڦ
j	ج	ڇ	ڇ	ڇ
ch	چ	ڙ	ڙ	ڙ
h	ح	ڻ	ڻ	ڻ
kh	خ	ڙ	ڙ	ڙ
d	Its form does not vary			د
z	Its form does not vary			ذ
r	Its form does not vary			ر
z	Its form does not vary			ز

(in pleasure) z		Its form does not vary	ڙ
s	س	س	س، س
sh	ش	ش	ش، ش
s	ص	ص	ص
z	ض	ض	ض
t	ط	ط	ط
z	ظ	ظ	ظ
a	ع	ع	ع
gh	غ	غ	غ
f	ف	ف	ف
q	ق	ق	ق
k	ك	ك	ك
g	گ	گ	گ
l	ل	ل	ل
m	م	م	م
n	ن	ن	ن
v, o, u		Its form does not vary	و
h تہہ	ہ	ہ	ھ
y, e	ی	ی	ی

Word Formation

Read the following words:

← زن زر در درد زرد

ارض درس زرده اژدر ادب

In these examples اڑد and ادب are words where "ا" is used as consonant.

ارض، اژدر اور ادب میں 'ا' حرفِ صحیح کے طور پر استعمال ہوا ہے۔ پہلا "الف" ہمیشہ حرفِ صحیح ہوتا ہے۔

(حروفِ علّت) as long vowels (ا، و، اف)

'ا' letter used as vowel:

(1) Alif 'ا' used as vowel in the following words.

(۱) ذیل کے الفاظ میں 'ا' حرفِ علّت کے طور پر استعمال ہوا ہے۔

دار	دام	DAG	زاغ	راج	←
زادہ	ذات	داس	رام	راز	
		دارا	دا	دا	

To be read as: Dâr, Dâm, Dâgh, Zâgh, Râh, Dâd, Râj, Zâdeh, Zât, Dâs, Râz, Râm, Dârâ, Dawâ.

(2) Alif (ا') with joint forms of letters.

(۲) مختلف حروف کے ساتھ 'ا' می ہوئی صورت میں

باز	بال	بادبان	باد	باغ	بادام	بازار	بار
Bâz	Bâl	Bâdbân	Bâd	Bâgh	Bâdâm	Bâzâr	Bâr
حال	چاہ	جادہ	جان	آثار	پارہ	پاش	تار
Hâl	Châh	Jâdeh	Jân	Âsâr	Pârah	Pâsh	Târ
بادشاہ	شاه	شال	آسان	سال	خان	خاص	خال
Bâdshâh	Shâh	Shâl	Âsân	Sâl	Khân	Khâs	Khâl
نان	قاش	فاش	غار	عار	طاس	رضا	شاندار
Nân	Qâsh	Fâsh	Ghâr	Âr	Tâs	Razâ	Shândâr
نام	کارزار	آگاہ	گاہ	کاہ	کاش	ماہ	مال
Nâm	Kârzâr	Âgâh	Gâh	Kâh	Kâsh	Mâh	Mâl
حالات	یاس	یار	یاد	آلات	مادہ	ناراض	نگاہ
Hâlât	Yâs	Yâr	Yâd	Âlât	Mâdah	Nârâz	Nâgâh

The diacritical mark "â" over 'a' (â) shows that it is in extended form 'Aa' (ا).

‘ی’ letter used as vowel:

(1) ی ye as a vowel in Maroof form: (in non joint form)

(۱) یاے معروف کے طور پر ’ی‘: (آزادانہ)

← زردی ، زری ، باری ، قاری ، جاری ، عادی ،
شادی ، وادی ، هادی ، بازی ، راوی

To be read as: Zardi, Zari, Bâri, Qâri, Jâri, Âdi, Shâdi, Wâdi, Hâdi, Bâzi, Râvi.

(2) ی ye as Maroof in joint form at the end :

(۲) یاے معروف کے طور پر ’ی‘: (آخر میں ملی ہوئی صورت میں)

← آبی ، سی ، ذاتی ، باقی ، بانی ، باغی ، شامی ، خاکی ، خالی ،
فانی ، نامی ، فارسی

To be read as: Âbi, See, Zâtee, Bâqee, Bânee, Bâghee, Shâmee, Khâkee, Khâlee,
Fânee, Nâmee, Fârsee.

When ی occurs in between letters it takes the form یے :

← شیر ، تیر ، میر ، دین ، ایس ، امین ، زمین ، سیب

Sheer, Teer, Meer, Deen, Anees, Ameen, Zameen, Seeb.

(3) یاے مجھول کے طور پر ’ی‘:

← دیر ، زیر ، شیر ، تیز ، نیک ، بیش ، پیش ، میخ

To be read as: Der, Zer, Sher, Tez, Nek, Besh, Pesh, Mekh.

(4) یاے لین کے طور پر ’ی‘:

← دَیر ، سَیر ، غَیر ، خَیر ، خَيْرات ، تَيْغ ، بَير ، زَيد ، طَيش ،
قَيد ، غَيْب ، غَيْب ، حَيْران

To be read as: Dair, Sair, Ghair, Khair, Khairât, Taigh, Bair, Zaid, Taish,
Qaid, Aeib, Ghaib, Hairân.

‘و’ letter used as vowel:

(۱) و اوجھول کے طور پر (‘و’): (Wâo as Majhool form: (و) has no form variations):

دُوْسْت ، دُوش ، زُور ، پُوش ، شُور ←

To be read as: Dost, Dosh, Zor, Posh, Shor.

(۲) و امعروف کے طور پر (‘و’): (Wâo as Mâroof form: (و) has no form variations):

رُود ، دُور ، رُوح ، خُو ، خُوراک ، خُون ، صُورت ، نُور ، طُور ←

To be read as: Rood, Door, Rooh, Khoo, Khoorâk, Khoon, Soorat, Noor, Toor.

(۳) و ایلین کے طور پر (‘و’): (Wâo as Leen)

دَوْر ، رَوْ ، أَوْج ، حَوْض ، خَوْل ، سَوْدَا ، مَوْج ،
قَوْم ، قَوْس ، قَوْل ، شَوْق ، طَوْق ←

To be read as: Daur, Rau, Auj, Hauz, Khaul, Khauf, Saudâ, Mauj, Qaum, Qaus, Qaul, Shauq, Tauq.

(۴) Wâo is also used as Madoolâ, where it is not fully pronounced.

(۵) و، حرف معدولہ کے طور پر، جہاں اس کی آواز پوری طرح نہیں نکلتی۔

خُود ، خُوش ، خُویش ، خُوان ، خُواب ←

To be read as: Khud(خُد), Khush(خُش), Khesh(خیش), Khân(خان),

Khâb(خاب).

Please remember:

In words ادب (Adab), ورق (Waraq), یک (Yak); Alif, Wâo and Ye are used as consonants.

حرکات و اعراب (Short Vowels) Diacritical Marks

Other than ا , و and ی there are symbols which are called Diacritical Marks or اعراب as per their shorter use. See the following.

- (1) Zabar (fatha) : Zabar — stretches the sound of the letter over which it is put.

د + ا + ر د — دارد	،	ا د ب — ادب ←
غ + م — غم	،	د + و + ا — دوا

- (2) The symbol Zer (kasrâ) — stretches the sound of the letter slightly downward and is written below it.

Qâsim ق + ا + س م — قاسم	،	Dil دل — دل ←
Nâsir ك + ت + ا + ب — ناصر	،	kitâb كتاب — kitâb ر — ناصر

- (3) Pesh (zamma): Pesh — stretches the sounds of the letter similar to the vowel u in English words put, push, etc.

tursh تُرش — tursh ش + ر + ش	،	dum دم — دم ←
buzurg بُزرگ — buzurg ر + گ	،	ustâd أستاد — ustâd ت + ا + د
shumâ شُما — shumâ م + ا	،	شُما ←

- (4) The mark (—) is jazm. It denotes that the sound of the letter is not to be stretched. It is a "sakin" symbol in Urdu and Persian. Though there is no sign on the last letter of a word it is always "sakin" in Urdu and Persian.

آ + س + ت — است	،	د + ر + س — درس ←
ب + ر + گ — بُرگ	،	س + ب + ز — سَبْز
ن + ی + س + ت — نیست	،	إ + س + م — اسم
أ + ص + ل — أصل	—	—

(Masdar, plural : Masâdir) is a word that shows action. It is called infinitive in English.

مصدر وہ لفظ ہے جو کام کا کرنا ظاہر کرتا ہے۔ مصدر کی جمع مصادر ہے۔ مثالیں :

To come	(Âmdan)	آمدن
To do	(Kardan)	کردن
To go	(Raftan)	رفتن
To speak	(Guftan)	گفتن

In English an infinitive starts with 'to'; In Persian a masdar ends with either دن or تن as shown below.

Some Common Infinitives (Masâdir)

To have	(Dâshstan)	داشتن	To give	(Dâdan)	دادن
To write	(Navishtan)	نوشتن	To hit	(Zadan)	زدن
To know	(Dânistan)	دانستن	To eat	(Khoordan)	خوردن
To get	(Yâftan)	یافتن	To see	(Deedan)	دیدن
To sit	(Nashistan)	نشستن	To read	(Khwândan)	خواندن
To wash	(Shustan)	شستن	To ask	(Purseedan)	پرسیدن
To sell	(Farokhtan)	فروختن	To listen	(Shuneedan)	شنیدن
To leave	(Guzâshstan)	گذاشتن	To drink	(Nosheeden)	نوشیدن
To make	(Sâkhtan)	ساختن	To buy	(Khareedan)	خریدن
To tie	(Bastan)	بستن	To stand	(Eistâdan)	ایستادن

Remember the above Masâdir:

درج بالا مصادر یاد کیجیے:

این و آن

آن **این** and **آن** are demonstrative pronouns denoting 'this' and 'that' respectively.

This is a pomegranate.	Ein anâr ast.	این انار است.
This pomegranate is red.	Ein anâr surkh ast.	این انار سرخ است.
That is a leaf.	Ân barg ast.	آن برگ است.
That leaf is green.	Ân barg sabz ast.	آن برگ سبز است.
This is an apple.	Ein seeb ast.	این سیب است.
This is not a bread.	Ein Nân neest.	این نان نیست.
That leaf is not red.	Ân barg surkh neest.	آن برگ سرخ نیست.
The leaf is green.	Barg sabz ast.	برگ سبز است.
That is water.	Ân âb ast.	آن آب است.
That is not tea.	Ân chai neest.	آن چای نیست.
This is a crow.	Ein zâgh ast.	این زاغ است.
That is a nightingale.	Ân bulbul ast.	آن بلبل است.

است (showing presence or fact) ← — (ast)

It is not — (neest) ← نه + است — نیست

Read the sentences:

ان جملوں کو پڑھیے۔

این زمین است ، آن آسمان است

The word **هست** is sometimes used in place of **است**.

I am Dârâ	(Man Dârâ hastam.)	من دارا هستم.
He is a policeman.	(Ân mard police hast.)	آن مرد پلیس هست
That lady is a nurse.	(Ân zan parastâr hast.)	آن زن پرستار هست
Akram is a teacher.	(Akram âmozgar hast.)	اکرم آموزگار هست

By removing the final letter ن from the infinitives, we get verbs of simple past (ماضی مطلق) of third person singular. From آمدن (to come) we get آمد (came). Similarly we get from داشتن داشت , دادن from داد . یافت from یافتن .

فارسی مصادر سے آخری حرف 'ن' کا لیا جاتا ہے جو واحد غائب کی مناسبت میں ہوتا ہے۔
مثلاً داشتن (رکھنا) کا ن، کم کرنے سے داشت (اس نے رکھا) رہ جاتا ہے۔

Remember these are verbs of the subjects that are in third person singular.

Prefix (ن) makes the verb negative as from داد (He/she gave) we get نداد (he / she did not give). In a negative sentence ن is added to the verb in the beginning. Similarly

Did not give. نداد - ن + داد ←

Did not have. نداشت - ن + داشت -

Did not get. نیافت - ن + یافت -

If the verb begins with گـ, then گـ is changed into یـ as آورد یا (brought) becomes نیاورد (did not bring).

باران آمد

It began raining. باران آمد.

Dara came from the market. دارا از بازار آمد.

Dara gave apples. دارا سیب داد.

Adam did not give apple. آدم سیب نداد.

Adam gave water. آدم آب داد.

Dara did not give water. دارا آب نداد.

Sara had a book. سارا کتاب داشت.

Sara did not have pazeeb. سارا پازیب نداشت.

Zeba had ink. زیبا جوهر داشت.

Zeba did not have a copy. زیبا بیاض نداشت.

Akram got a pen.	(Akram qalam yâft.)	اکرم قلم یافت۔
Akram did not get water.	(Akram âb nayâft.)	اکرم آب نیافت۔
Zeenat got pâzeeb.	(Zeenat pâzeeb yâft.)	زینت پازیب یافت۔
Zeenat did not get a book.	(Zeenat kitâb nayâft.)	زینت کتاب نیافت۔

پرسش

(A) Answer the following:

What did Dara give? (Dârâ che cheez dâd?) دارا چہ چیز داد؟

What did Zeba have? (Zebâ che cheez dâsh?) زیبا چہ چیز داشت؟

What did Zeenat get? (Zeenat che cheez yâft?) زینت چہ چیز یافت؟

thing — چیز ، what — چہ

(B) Answer the following:

(ب) ذیل کے سوالوں کے جواب دیجئے:

آدم چہ چیز نداد؟

زیبا چہ چیز نداشت؟

زینت چہ چیز نیافت؟

اکرم چہ چیز نیافت؟

(C) Make simple past verbs from:

(ج) مندرجہ ذیل مصادر سے ماضی مطلق بنائیے:

خوردن ، نوشتن ، خواندن ، ساختن

دویدن ، آموختن ، گرفتن ، کشتن

For example : خورد — خوردن (he/she ate)

.....	خواندن	.....	نوشتن
.....	دویدن	.....	ساختن
.....	گرفتن	.....	آموختن

.... کشتن

نوت : فارسی میں ذکر اور موئنت کا فرق فعل میں نہیں ہوتا۔

Note: In Persian sentence the verb does not have any difference in masculine and feminine.

داد – نداد

Study the following:

Adam gave bread.	(Âdám nân dâd.)	آدم نان داد.
That woman gave water.	(Ân zan âb dâd.)	آن زن آب داد.
Dara gave soup.	(Dârâ âsh dâd.)	دارا آش داد.
Dara did not give bread.	(Dârâ nân nadâd.)	دارا نان نداد.
I gave bread.	(Man nân dâdam.)	من نان دادم.
I did not give soup.	(Man âsh nadâdam.)	من آش ندادم.
I gave water.	(Man âb dâdam.)	من آب دادم.

In the last three sentences م is added to the verb داد since the subject is first person singular as:

He / she gave	(dâd) داد
I gave.	(dâdam) دادم
I gave bread.	(Man nân dâdam) من نان دادم

Now Study the following sentences made from the infinitive آوردن (to bring) and آمدن (to come):

Sara brought apple.	(Sârâ seeb âwurd)	سارا سیب آورد.
I brought pomegranate.	(Man anâr âwurdam)	من انار آوردم.
Adam brought water.	(Âdám âb âwurd)	آدم آب آورد.
I brought bread.	(Man nân âwurdam)	من نان آوردم.
Ahmed came, Akram did not come.	(Ahmad âmad, Akram nayâmad)	احمد آمد اکرم نیامد.

شناسه Personal Terminations

Personal terminations (شناسه) are letters added to the verbs with respect to person and number.

Study the following table of Personal Pronouns and their terminations (شناسه):

Plural			Singular		
یم	We	ما	م	I	من
ید	You	شما	ی	You	تو
ند	They	ایشان	د	He / she	او

Personal Termination	To come آمدن
م	من از بازار آمدم I came from the market.
یم	ما از بازار آمدیم We came from the market.
ی	تو از بازار آمدی You came from the market.
ید	شما از بازار آمدید you (more than one) came from the market.
د	او از بازار آمد He/she came from the market.
ند	ایشان از بازار آمدند They came from the market.

پرسش

Complete the following sentences by adding proper pronouns:

مناسب ضمیر کا استعمال کر کے جملے مکمل کیجیے :

۱. ..... دبستان رفت۔	۲. ..... قلم یافت۔
۳. ..... کتاب خریدیم۔	۴. ..... نان آوردی۔
۵. ..... از دبستان آمدند۔	۶. ..... گلستانِ سعدی را خوانید۔

By removing last ن from Persian infinitives, we get the simple past of the verb such as from داشتن we get داشت (He/She had) and from دادن we get داد (He/She gave).

Each infinitive has its imperative called "امر". The present tense of action i.e. verb is formed from the imperative by adding personal terminations to it, as Infinitive داشتن (to have) has its imperative دار . By adding terminations to دار we get verbs of present tense (indefinite) as:

ہم نے پڑھا ہے کہ فارسی زبان کے مصادر کا آخری ن کم کر دیں تو جو باقی رہتا ہے وہ ماضی مطلق ہوتا ہے جیسے داشتن سے 'داشت' ہر مصدر کا ایک امر ہوتا ہے جیسے داشتن کا دار۔ اس میں شناسہ لگانے سے زمانہ حال (غیر متعین) کے صیغے بنتے ہیں۔ دیکھیے:

I have.	دار + م - دارم
We have.	دار + یم - داریم
You have.	دار + ی - داری
You have (plural).	دار + ید - دارید
He/She has.	دار + د - دارد
They have.	دار + ند - دارند

م، یم، ی، ید، د، ند are personal terminations, also known as personal endings or شناسہ.

1. I have money.	من پول دارم ۱۔
2. We have Persian book.	ماکتاب فارسی داریم۔ ۲۔
3. Do you have a copy of Gulistan-e-Sadi?	آیا تو یک نسخہ گلستان سعدی داری؟ ۳۔
4. Do you have motor car?	آیا شما ماشین دارید؟ ۴۔
5. He/She has one bag.	اویک کیف دارد۔ ۵۔
6. They have flowers.	ایشان گلها دارند۔ ۶۔

Complete the following sentences of present tense:

مندرجہ ذیل زمانہ حال کے جملوں کو مکمل کیجیے:

I have a book. من کتاب دارم

We have water. ما آب .....

You have almond. تو بادام .....

You have pomegranate. شما انار .....

He has an apple. او سیب .....

They have bread. ایشان نان .....

Aorist مضارع

Aorist is a part of speech which expresses an indefinite clause indicating both present as well as future tense. It is formed by adding د to the imperative of an infinitive. For example infinitive رفتن has its imperative رُو. By adding د to it we get رَوْد, which means he may go. The letter د is replaced by personal endings according to person and number. Example: The infinitive آمدن has its present stem i.e. imperative آید is its aorist or فعل مضارع. Thus we get آیم (I may come), آیم (we may come), آید (you may come), آیید (you may come/plural), آید (he/she may come) and آیند (they may come). Generally ب (ب) is added to the aorist. For example: بکند ، بیايد ، برود.

مضارع ایسا لفظ ہے جو یہ ظاہر نہیں کرتا کہ کام زمانہ حال کا ہے یا مستقبل کا۔ اس فعل سے زمانہ کا اظہار نہیں ہوتا۔ مثلاً مصدر رفتن (جانا) کا امر ہے رُو۔ اس میں د لگانے سے رُود بنتا ہے لیکن جاتا ہے۔ اس فقرے سے وقت کا تعین نہیں ہوتا کہ کس وقت یہ کام ہوتا ہے۔ اسی طرح مصدر آمدن (آنا) کا امر ہے آید۔ اس میں شناسہ د لگانے سے آید بنتا ہے۔ عموماً فعل مضارع میں ب (ب) لگاتے ہیں۔ مثلاً کردن کا امر کن ہے۔ اس میں شناسہ لگانے سے کند فعل مضارع بنتا ہے۔ اس میں ب (ب) لگانے سے بکند ہوتا ہے۔ اسی طرح برود، بیايد جیسے الفاظ بنتے ہیں۔

Present and Past stems of Infinitives

مادہ حال Present Stem	مادہ ماضی Past Stem	مصدر Infinitives
Âie	آی	آمد To come آمدن
Kun	کن	کرد To do کردن
Purs	پُرس	پرسید To ask پرسیدن
Khar	خر	خرید To purchase خریدن
Zan	زن	زد To hit زدن
Khur	خُور	خورد To eat خوردن
Nawis	نویس	نوشت To write نوشتن
Nashin	نشین	نشست To sit نشستن
Goi	گوی	گفت To speak گفتن
Farosh	فروش	فروخت To sell فروختن
Sâz	ساز	ساخت To make ساختن
Bâzi kun	بازی کن	بازی کرد To play بازی کردن
Dost dâr	دوست دار	دوست داشت To like دوست داشتن
Shau	شو	شد To be شدن
Kâr	کار	کاشت To cultivate کاشتن

Imperatives (فعل امر)

Imperative is the word of command which is derived from the infinitive. The word of command is generally formed by adding the prefix بـ to the present. The addressee may be either singular or plural.

→ دادن (To give) – ده (Present Stem) بـ ده (Give) بدهید (plural)

رو (To go) – برو (Present Tense), برو (Go) (Singular), رفتن (Plural) بروید

Remember the Past stem and the Present stem of the infinitives given above.

درج بالا مصادر کے مادہ ماضی اور مادہ حال کو زبانی یاد کیجیے۔

ان جملوں کا مطالعہ کیجیے :

Study the following sentences:

۱۔ بیا این جا ، کتاب بیار ، درس بخوان۔

Come here, bring the book, read the lesson

۲۔ از کلاس بیرون بروید ، در میدان بازی بکنید۔

Go outside the class, play on the field.

۳۔ بیا برادر ، بنشین این جا ، چای بخور

Come here brother, Sit down here, have tea.

When the command is negative, instead of ب ; م or ن is added to the imperative.

۴۔ درس بخوان ، شور مکن۔

Read the lesson, don't make noise.

۵۔ راست بگوئید ، دروغ نگوئید۔

Tell the truth, do not tell lies.

۶۔ باران می بارد ، از خانہ بیرون مرو۔

It is raining, do not go outside.

پرسش

Translate the following:

مندرجہ ذیل کا ترجمہ کیجیے:

۱۔ جواب بدھ۔

۲۔ بیرون مبیسن۔

۳۔ ہیچ سوال پرس۔

۴۔ کار خوب بکنید۔

۵۔ بازی مکن، بخوان۔

۶۔ ہیچ مگو۔

۷۔ شور مکن۔

۸۔ نامہ بنویس۔

Study the following sentences:

مندرجہ ذیل جملوں کا مطالعہ کیجیے:

I am playing on the ground.

من در میدان بازی می کنم۔

We are playing in the garden.

ما در باغ بازی می کنیم۔

You are buying apples in the market.

تو در بازار سیب می خریدی۔

You are buying apples in the market.

شما در بازار سیب می خرید۔

He is making a table.

او میز می سازد۔

They are building a house.

ایشان خانہ می سازند۔

They are taking rest under the tree.

ایشان زیر درخت استراحت می کنند۔

I am not playing in the class.

من در کلاس بازی نمی کنم۔

We are not playing in the house.

ما در خانہ بازی نمی کنیم۔

Good that you do not tell lies.

خوب است که تو دروغ نمی گوئی۔

Good, you never tell lies.

آفرین! شما ہیچ وقت دروغ نمی گوئید۔

He is not going to Mumbai.

او بھی نمی رود۔

They are not going to cinema.

ایشان بھی سینما نمی روند۔

In the above sentences **می** is added before the verb to make the tense as present continuous. However at time **می** is also used to express the present indefinite tense.

زمانہ حال استمراری بنانے کے لیے فعل سے پہلے می کا استعمال کرتے ہیں۔ البتہ کہیں کہیں می زمانہ حال (غیر معین) کے

لیے بھی استعمال ہوتا ہے۔

Lie	-	دروغ
To play	-	بازی کردن
To take rest	-	استراحت کردن

(الف) اپنی مادری زبان یا انگریزی میں ترجمہ کیجیے:

- ۱۔ حامد بہ بازار می رو۔
- ۲۔ ایشان ہیچ کار نمی کنند۔
- ۳۔ شما چہ کار می کنید؟
- ۴۔ تو انار می فروشی۔ من انار می خرم۔
- ۵۔ من نامہ می نویسم۔
- ۶۔ ما بہ مدرسہ می رویم۔

(B) Write the tense of the following sentences:

(.....)	۱۔ احمد از بازار آمد۔
(.....)	۲۔ او بہ مدرسہ می رو۔
(.....)	۳۔ فریدہ نان داشت۔
(.....)	۴۔ ما در اطاق استراحت می کنیم۔

(C) Complete the following sentences in the Present tense:

(ج) زمانہ حال کا استعمال کر کے جملے کامل کیجیے:

۱۔ تو سیب می ..... (خوردن)
۲۔ شما شیر گرم می ..... (نوشیدن)
۳۔ ما کتاب می ..... (خواندن)
۴۔ ندا بر بیاضِ من می ..... (نوشتن)
۵۔ من لباسِ نو می ..... (دوختن)

A pair of eighteenth century Persian vases.

When two words are joined together to give a new meaning, they make a compound word. مركب لفظ Compound words are formed by different methods.

1. Two nouns together . جان نثار . برق رفتار . ماہ رو :
2. Adjective + Noun : نوجوان . تھی دست . بلند پرواز . خوش بخت :
3. Noun + Imperative : گل فروش . کارساز . مرثیہ خوان . نکته چین :
4. Compound words are also formed by adding prefix (سابقہ) or suffix (لاحقہ) to a word.

مرکب الفاظ سابقہ یا لاحقہ لگانے سے بھی بنتے ہیں۔

Study the following words:

ان مرکب الفاظ کا مطالعہ کیجیے:

الاحقے (Suffixes)	سابقے (Prefixes)
گل + دان - گلدان	کم + زور - کم زور
دولت + کدہ - دولت کدہ	بی + ہمت - بی ہمت
عید + گاہ - عیدگاہ	نا + مراد - نامراد

Here گاہ کدہ دان بی نا کم are prefixes and گاہ کدہ دان بی are suffixes.

Similarly the following composite words are made by adding prefixes or suffixes.

کم سن ، بی وقوف ، سیرگاہ / تماشاگاہ ، غم کدہ ، ناشاد ، غمگین

تشدید (Tashdeed)

The word مركب is spelt as Murakkab with the letter ک spelt twice. The mark or the symbol (‘) over letter ک means that ک is to be spelt twice. This symbol is called تشدید (Tashdeed).

Study the common words given below:

عزّت (Izzat) ، همّت (Himmat) ، ذرّہ (Zarreh) ، ذرّہ (Darreh) ، ذلّت (Zillat) ، قلّت (Qillat) ، اُمّت (Ummat) ، اُمّت (Ammat)۔

Form Compound words from the following suffix or prefix:

درج ذیل سے مرکب الفاظ بنائیے:

(۱) خوب	(۲) خود	(۳) نو	(۴) دل
(۵) خوش	(۶) گین	(۷) نویس	(۸) زار

مرکبِ توصیفی Adjectival Construction

When in a compound construction, some attribute or adjective of a noun is shown, the construction is called مرکبِ توصیفی (Adjectival Construction).

مرکب الفاظ کی ترکیب میں جب کسی اسم کے ساتھ اس کی صفت بیان کی جاتی ہے تو اسے مرکبِ توصیفی کہتے ہیں۔ جس کی تعریف کی جاتی ہے اسے موصوف کہتے ہیں۔

Example: red rose	(Gul-e-surkh)	گلِ سرخ
big tree	(Darakht-e-buzurg)	درختِ بزرگ
pale face	(Chehra-e-zard)	چہرہ زرد
poor cat	(Gurba-e-miskeen)	گربہ مسکین
fresh air	(Hawâ-e-taza)	هوای تازہ
loud voice	(Sadâ-e-buland)	صدای بلند
beautiful face	(Roo-e-zeeba)	روی زیبا
bad habit	(Khoo-e-bad)	خُوی بد

In the above examples, سرخ , بزرگ , زرد , مسکین , تازہ , بلند , زیبا , بد are adjectives (صفت) and they qualify the nouns preceding them. These nouns are called موصوف.

مرکبِ اضافی Possessive Construction

A possessive construction is a group of words which shows possessing of a noun. In a possessive construction, one noun has a zer (—) with it. This noun is called the Governing Noun. i.e. مضاف .

Example: برادرِ احمد (Ahmed's brother)

(1) Here مضاف الیہ is called احمد and the other noun برادر is called زر (—). کسرہ اضافی is called کسرہ اضافی.

بعض ترکیبیں ایسی ہوتی ہیں جن میں ایک لفظ دوسرے لفظ کی اضافت ظاہر کرتا ہے۔ پہلے لفظ کے نیچے زیر لگایا جاتا ہے۔ اسے مضاف کہتے ہیں۔ دوسرالفاظ مضاف الیہ کہلاتا ہے۔ ترکیب برادرِ احمد میں برادر مضاف ہے اور احمد مضاف الیہ ہے۔

More examples : Evening of Avadh شامِ آوَدھ

Morning of Benaras صبح بنارس

Water of Zamzam	آبِ زمزم
Prayer of Zohr	نمازِ ظهر

- (2) In the construction چاہِ زمزم (well of Zamzam) the letter 'ه' is pronounced fully therefore zer is used with it. However, in the construction خانہ احمد , the letter 'ه' of مضاف خانہ i.e. is not pronounced fully. Hence, instead of zer, hamzâ (ء) is put over it.

جب 'ه' پوری طرح ادا ہوتا ہے تو زیر لگتا ہے جیسے چاہِ زمزم۔ جب 'ه' پوری طرح ادا نہیں ہوتا تو زیر کی بجائے

(ء) استعمال ہوتا ہے جیسے خانہ احمد

More examples: (with Hamza) (without Hamza)

سايہ ديوار	شاہِ مدینہ
دانہ گندم	راہِ خدا
نالہ دل	ماہِ محرّم

- (3) In the construction صدا بُو and مضاف words صدای ببل and بوی گل respectively end with the vowels 'و' (wao) and 'ا' (alif), hence instead of zer, the letter 'ی' is used after مضاف.

چونکہ صدا اور بو کا آخری حرف 'ا' اور 'و' ہے اس لیے ان مضاف کے آخر میں 'ی' لگاتے ہیں۔

کوئی دوست ، سوی دار ، فضای باغ ، جوی شیر

پرسش

Write the meaning in your mother tongue or English of the following :

اپنی مادری زبان یا انگریزی میں درج ذیل کے معنی لکھیے :

The cap of Ahmed or Ahmed's cap	(۱) کلاہِ احمد
گربہ سفید	(۲) مینارِ بلند
ابر سیاہ	(۴) گلِ نرگس
خوبی خوب	(۶) طفلِ زیرک
کلامِ غالب	(۸) بابِ مدرسہ
بوی دوست	(۱۰) مالِ مفت

6. Do not go to school without school bag. بدون کیف درسی به مدرسه نروید.
7. The soup is tasteless. آش بی مزه است.

پرسش

Fill in the blanks with the suitable word from the brackets.

تو سین میں دیے ہوئے حرف اضافہ سے خالی جگہ پر کبھی:

(در ، بر)	۱. تاج محل ..... شہر آگرہ واقع است.
(با ، از)	۲. معلم ..... لب خندوارِ کلاس شد.
(برای ، زیر)	۳. غذا ..... انسان خیلی ضروری است.
(برای ، بر روی)	۴. قلم ..... میز است.
(بیرون ، برای)	۵. احمد و مونس ..... اطاق بازی می کنند.
(را ، برای)	۶. روز ..... کار کردن است.
(تا ، از)	۷. دیروز من ..... پارک آمدم.
(با ، به ، بی)	۸. نوشین ..... غزالہ ..... مدرسہ می رود.

7.

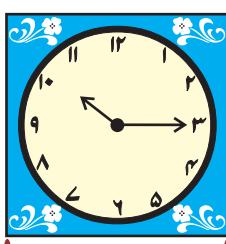
نمره (اعداد) Numbers

30	سی	۳۰	21	بیست و یک	۲۱	11	یازده	۱۱	1	یک	۱
40	چهل	۴۰	22	بیست و دو	۲۲	12	دوازده	۱۲	2	دو	۲
50	پنجاه	۵۰	23	بیست و سه	۲۳	13	سیزده	۱۳	3	سه	۳
60	شصت	۶۰	24	بیست و چهار	۲۴	14	چهارده	۱۴	4	چهار	۴
70	هفتاد	۷۰	25	بیست و پنج	۲۵	15	پانزده	۱۵	5	پنج	۵
80	هشتاد	۸۰	26	بیست و شش	۲۶	16	شانزده	۱۶	6	شش	۶
90	نود	۹۰	27	بیست و هفت	۲۷	17	هفده	۱۷	7	هفت	۷
100	صد	۱۰۰	28	بیست و هشت	۲۸	18	هجده	۱۸	8	هشت	۸
1000	هزار	۱۰۰۰	29	بیست و نه	۲۹	19	نوزده	۱۹	9	نُه	۹
10000	ده هزار	۱۰۰۰۰	30	سی	۳۰	20	بیست	۲۰	10	ده	۱۰

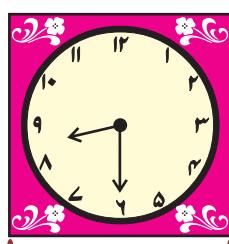
چه ساعت است؟

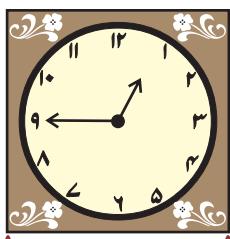
ساعت یازده

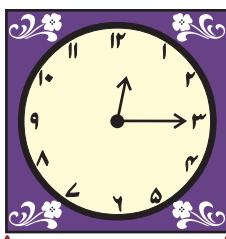
ساعت ده و ربع

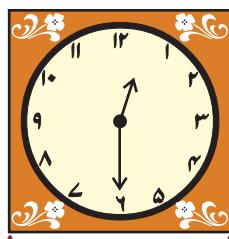
ساعت هشت و نیم

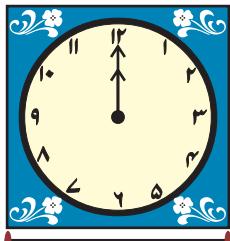
ساعت ربع به یک

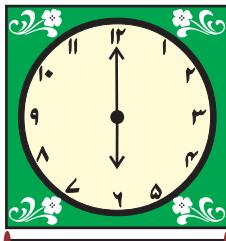
ساعت دوازده و ربع

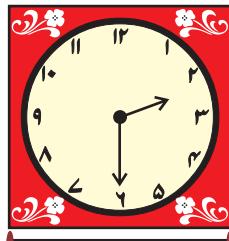
ساعت دوازده و نیم

ساعت دوازده

ساعت شش

ساعت دو و نیم

1. Write the numbers in Persian words:

(۱) مندرجہ ذیل اعداد کو فارسی میں لکھیے : مثلاً : 66 - شصت و شش

570 (۴)

1022 (۳)

120 (۲)

58 (۱)

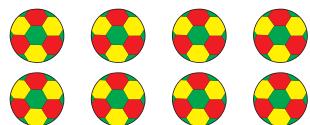
2. Write the following in Persian numbers:

(۱) مندرجہ ذیل الفاظ کو فارسی اعداد میں لکھیے :

(۱) نود و هفت (۲) یک هزار بیست و نو (۳) پنجاہ و پنج (۴) هفتاد و نه

3. Count the articles and fill in the blanks with the number they represent:

(۳) تصویریں گن کر خالی جگہ میں ان کا عدد لکھیے :

توب ..... (۳)

قلم ..... (۱)

برگ ..... (۴)

گل ..... (۲)

اعضائے بدن Parts of the body

Leg	پا		Hand	دست
Nose	بینی		Hair	مو ، بال
Forehead	جبین		Tooth	دندان
Cheek	رخسار		Face	چہرہ ، رُخ
Shoulder	دوش		Neck	گردن
Chest	سینہ		Stomach	شکم
Back	پشت		Finger	انگشت
Left	چپ		Right	راست
Body	تن / بدن		Eye	چشم

In Persian, rules for forming plurals of singular nouns are as follows:

(a) When the noun is animate, **ان** is added to it to make plural, such as :

لُختَر - دختران	زن - زنان
بَزَرْگ - بزرگان	پسر - پسران
بَرَادَر - برادران	دوست - دوستان

(b) When the noun is inanimate, **ها** is added to it to make plural, such as:

ورق - ورق ها	چیز - چیزها
قلم - قلم ها	کتاب - کتاب ها
گل - گل ها	دست - دست ها

However in modern Persian, **ها** or **ان** both are used for some animate nouns, such as:

چشم - چشمان ، چشم ها	زن - زنان ، زن ها
----------------------	-------------------

(c) If the singular word ends in **ا** (alif) then **یان** is added to make it plural.

گدا - گدایان	آقا - آقایان
данا - دانایان	آشنا - آشنایان

(d) If the noun ends with the letter **ه** (hidden He) **ه** is replaced by **گان** to make it plural.

بندَه - بندگان	ستارَه - ستارگان	پرندَه - پرندگان
----------------	------------------	------------------

The Arabic words used in Persian are governed by Persian rules in making them plural, such as : منزل - منزل ها (Arabic plural is منازل) (Arabic plural is منازل)

(e) If the noun or a composite word acting as noun ends in **و** (wao), **یان** is added to it to make plural, such as:

دانش جو - دانش جویان	دروغ گو - دروغ گویان	جنگجو - جنگجویان
----------------------	----------------------	------------------

پرسش

Make plurals of the following words:

مندرجہ ذیل کی جمع بنائے :

الفاظ: درخت - ایرانی - دریا - نامه - برگ - ماهی گیر - برادر - خواهر - تشنہ

جمع :

Study the following pairs of sentences:

ذیل کے جملوں کا مطالعہ کریں:

- (1) The sun rises from the East.
It sets in the West.
خورشید از مشرق طلوع می کند۔
آن در مغرب غروب می کند۔
- (2) Day is meant for working,
and the night for resting.
روز برای کار کردن است،
و شب برای استراحت است۔
- (3) The cat of Hâmid is black,
Seema's cat is white.
گربہ حامد سیاہ است۔
گربہ سیما سفید است۔
- (4) Aurangabad is near Mumbai,
and Hyderabad is far away (from it).
اورنگ آباد نزدیک بے ممبنی است،
و حیدرآباد دور است۔
- (5) Wax is soft and iron is hard.
موم نرم است و آهن سخت است۔

In each of above groups of sentences there are words which have opposite meanings.
ہر گروہ میں ایسے الفاظ شامل ہیں جو ایک دوسرے کی ضد ہیں۔

غروب	-	طلوع	,	مغرب	-	مشرق
Sunset		Sunrise		West		East
سفید	-	سیاہ	,	شب	-	روز
White		Black		Night		Day
سخت	-	نرم	,	دور	-	نزدیک
Hard		Soft		Far		Near

Above words are opposites (ضد) to each other.

Study the following groups of opposite words:

مندرجہ ذیل گروہ کی ضدوں کا مطالعہ کجیے۔

نرم	-	سخت	-	تاریک	-	روشن	-	انجام	-	آغاز
پست	-	بلند	-	راست	-	چپ	-	بد	-	نیک
شام	-	صبح	-	نادان	-	دانان	-	گرم	-	سرد

Sun	-	خورشید
Iron	-	آهن
پرسش		

(A) Make pairs of opposites from the following two lists of words:

(الف) ذیل میں الفاظ کے گروہوں سے ضدوں کی جوڑیاں لگائیے:

زمین ، شیرین ، شاہ ، جوان ، دوست ، بھار ، کوچک ، شب

گدا ، خزان ، بزرگ ، تلخ ، پیر ، دشمن ، آسمان ، روز

مثال : زمین - آسمان

.....	شاہ	.....	شیرین
.....	دوست	.....	جوان
.....	کوچک	.....	بھار
.....		.....	شب

(B) Match the columns with appropriate opposite words:

(ب) ذیل کے مخالف الفاظ کی جوڑیاں بنائیے:

B	A
عام	گل
ظلمت	سرد
خار	خاص
دشمن	نور
گرم	دوست

Seasons

The Arabic alphabet consists of 28 letters. The Persian alphabet consists of these 28 Arabic letters together with four more following letters. پ، چ، ڙ، گ

The twenty eight letters of the Arabic alphabet are divided into two groups, namely حروفِ قمری (Huroof-e-Qamari) and حروفِ شمسی (Huroof-e-Shamsi).

Study the following passage in this context.

The compound words بیت المآل and نور الدین are pronounced as "Baitul maal" (بیتل مال) and "Nooruddin" (نور دین) respectively.

(1) In the first word, i.e. بیت المآل letter ل is pronounced. The letter after ل is م which belongs to the group of Qamari Huroof.

(2) In the second word ، نور الدین letter ل is not pronounced. The letter after ل is د which is pronounced twice (i.e. it is *mushaddad*). So the letter د belongs to group of "Shamsi Huroof".

The rule is that if after ل a Qamari Harf occurs then ل is pronounced and if a Shamsi Harf occurs after ل then ل is not pronounced and the Shamsi Harf is pronounced twice. A list containing examples of these letters is given below for study and reference purposes.

Qamari Huroof are as follows :

ا، ب، ج، ح، خ، ع، غ، ف، ق، ک، م، و، ه، ی

عید الاضحی، ابو البرکات، یوم الجمعة، ذی الحجه، بالخصوص، نور العین، نسیم الغنی،

بحر الفصاحت، ذی القعده، عبد الكلام، بیت المآل، ابن الوقت، قمر الهدی، عین اليقین

Shamsi Huroof are as follows :

ت، ث، د، ذ، ر، ز، س، ش، ص، ض، ط، ظ، ل، ن

دار التّرجمہ، ربیع الثّانی، بدرا الذّکر، اوّل الذّکر، عبد الرّشید، خلیق الزّمان، نجم السّحر،

بیت الشّرف، عبد الصّمد، شمس الضّحی، جبل الطّارق، صلوة الظّهر، عبد اللّطیف، نصف النّهار

پرسش

1. Write five Qamri Huroof and five Shamsi Huroof. (۱) پانچ قمری اور پانچ شمسی حروف لکھیے۔
2. Make five compound words having Shamsi Huroof and five compound words having Qamari Huroof. (۲) شمسی حروف اور قمری حروف پر مشتمل پانچ پانچ مرکب الفاظ بنائیے۔

Forms of the Infinitive 'to be'

شدن باشیدن بودن

شدن، باشیدن و بودن are Persian infinitives which show the presence of something in a sentence. However they are mostly used as auxiliary verbs to complete the sentence. These verbs are expressed in different forms.

شدن، باشیدن اور بودن ایسے فارسی مصادر ہیں جو جملے میں کسی چیز کی موجودگی کا پتہ دیتے ہیں لیکن عموماً وہ جملے میں معاون فعل کا کام کرتے ہیں۔

Study the following sentences :

مندرجہ ذیل جملوں کا مطالعہ کیجیے:

That dog was thirsty. آن سگ تشنہ بود۔

Today's work is over. کارِ امروز تمام شد۔

That man was wise. آن مرد دانا بود۔

Beware! Do not be careless. هشیار باش! غافل مشو!

A crow begets crow. بچہ زاغ، زاغ بود۔

One who is wise, is strong / powerful. تو انہوں نے کوئی بُوَد هر کہ دانا بُوَد۔

Breaking the heart of someone is not an adorable act. دل شکستن ہنر نمی باشد۔

دانہ چون اندر زمین پنهان شود

بعد ازان سر سبزی بستان شود

(When the seeds are hidden into the earth (sown into the soil), they, thereafter, create a lush green lawn / a garden.)

باش have شو and باشیدن as their present stems.

پرسش

Translate the following sentences into the language you know:

اپنی ماڈری زبان یا جو زبان آپ جانتے ہیں، اس زبان میں درج ذیل کا ترجمہ کیجیے:

۱۔ آیا دیروز در مدرسہ تعطیل بود؟

۲۔ در تابستان ہوا گرم می شود۔

۳۔ من در مدرسہ می باشم۔

(الف) : این باغ است. این باغ بزرگ است.

باغ درخت ها دارد. درخت سرو بلند و زیبا است.

باغ گل ها دارد. گل سرخ قشنگ است.

آن مرد باغبان است. اسم او رستم است.

رستم در باغ مشغول کار می باشد.

رستم همه باغ رانگاه دارد.

او سبزی می کارد. او گل ها می کارد.

باغ به وقت صبح باز می شود.

بچه ها در باغ به صد شوق می آیند.

(ب)

: بچه ها در باغ بازی می کنند. ایشان شاد می شوند.

پرنده ها بر درخت می نشینند. چهار پرنده می پرند.

آن زن فرح است. فرح میوه می فروشد.

بچه ها میوه می خرند. ایشان میوه می خورند و شاد می شوند.

یکی از بچه ها بر زمین افتاد. اسم او احمد است.

برادر احمد در باغ نیامد. زیرا او ناخوش است.

آن مرد اکبر است. اکبر بالون می فروشد.

بالون ها زرد و سرخ و سبز و سفید اند.

Happy	شاد	Cypress (tree)	سرو
Fruit	میوه	Beautiful	قشنگ
Unwell, sick	ناخوش	Busy	مشغول
Balloon	بالون	(کاشتن) Cultivates, sows (to sow) To take care	کارد نگاه دادن
مشغول کار باشیدن To be engaged in work			

(A) Answer the following questions:

(الف) مندرجہ ذیل جملوں کے جواب دیجیے:

۱۔ این چیست؟ (چہ + است = چیست)

این زاغ و لانہ زاغ است۔

آن زاغ است۔

۲۔ باغ چطور است؟

۳۔ باغ چہ چیزہا دارد؟

۴۔ درخت سرو چطور است؟

۵۔ گل چطور است؟

۶۔ آن مرد کیست؟ (کہ + است = کیست)

۷۔ اسم باغبان چیست؟

۸۔ رستم کجا کار می کند؟

۹۔ او چہ کارہا می کند؟

۱۰۔ باغ کی وا می شود؟

۱۱۔ کہ در باغ بصد شوق می آیند؟

(B) Answer the following questions:

(ب) مندرجہ ذیل جملوں کے جواب دیجیے:

۱۔ پرندہ ها کجا می نشینند؟

۱۔ بچہ ها در باغ چہ می کند؟

۲۔ آن زن کیست؟

۲۔ چند پرندہ ها می پرندی؟

۳۔ بچہ ها چہ می خورند؟

۳۔ فرح در باغ چہ می کند؟

۴۔ برادر احمد در باغ چرا نیامد؟

۴۔ کہ در باغ افتاد؟

۵۔ رنگ بالون ها چطور است؟

۵۔ اکبر چہ می فروشد؟

(C)

(ج)

1. Write down in your notebook the sentences beginning with آن، این in this lesson.

۱۔ اس سبق میں آن، این سے شروع ہونے والے جملوں کو علیحدہ علیحدہ اپنی کاپی میں لکھیے۔

2. Write down the infinitives of these present stem.

۲۔ مندرجہ ذیل امر کے مصادر لکھیے۔

کن، آئی، پر، فروش، نشین

3. Write down five sentences on "a visit to a garden".

۳۔ سیر باغ؛ اس عنوان پر پانچ جملے بنائیے۔

ضمائر اضافی Possessive Pronouns

Pronouns which indicate possession are called ضمائر اضافی (Possessive pronouns). These personal pronouns may be written or expressed in conjunctive form or disjunctive form, as کتابِ او (his book) and کتابِ من (my book), کتابش (his book), کتابِ من (my book) and کتاب (my book). Study the following:

ضمائر اضافی و خمیریں ہیں جو ملکیت ظاہر کرنے کے لیے استعمال ہوتی ہیں۔ یہ اسم کے ساتھ مل جاتی ہیں جیسے کتابِ من سے

کتاب اور کتابِ او سے کتابش۔ ذیل کے خاکہ کا مطالعہ کیجیے :

	Conjunctive Personal Pronoun	Disjunctive Personal Pronoun	Possessive Forms	Personal Pronoun
My heart	دِلم	دلِ من	م	من
Our heart	دِلماں	دلِ ما	مان	ما
Your heart	دِلت	دلِ تو	ت	تو
Your heart	دلتان	دلِ شما	تان	شما
Her/his heart	دِلش	دلِ او	ش	او
Their heart	دلشان	دلِ ایشان	شان	ایشان

پرسش

Fill in the blanks as shown above:

درج بالا مثالوں کے مطابق خالی جگہ پر کیجیے:

Conjunctive Possessive form	Disjunctive Possessive form	Conjunctive Possessive form	Disjunctive Possessive form
.....	کارِ من	.....	باغِ من
.....	کارِ ما	.....	باغِ ما
.....	کارِ تو	.....	باغِ تو
.....	کارِ شما	.....	باغِ شما
.....	کارِ او	.....	باغِ او
.....	کارِ ایشان	.....	باغِ ایشان

❖ Study the following sentences and note the use of Personal Pronouns.

This is my mother.	(مادرِ من - مادرم)	این مادرِ من است.
My Mother works at home.		مادرم در خانه کار می کند.
Our school is big.	(مدرسهٔ ما - مدرسهٔ مان)	مدرسهٔ ما بزرگ است.
Our school is big.		مدرسهٔ مان بزرگ است.
That is your brother.	(برادر تو - برادرت)	آن برادر تو است.
Your brother is playing.		برادرت بازی می کند.
That is your garden.	(باغٔ شما - باغٔ تان)	آن باغٔ شما است.
Your garden is large.		باغٔ تان بزرگ است.
Adam held his book.	(کتاب او - کتابش)	آدم کتاب او گرفت.
Adam took his book to his house.		او کتابش را به خانه خود برد.
Their language is Persian.	(زبان ایشان - زبان شان)	زبان ایشان فارسی است.
Their language is very sweet.		زبان شان خیلی شیرین است.

ضمائر مفعولی Objective Pronouns

When pronouns are related to the object, they are called Objective Pronouns. In one of the above passage sentences **کتابش را** is used which means **را**. Here **کتاب** او را is used which means **را**. Here **کتاب** is related to the object **کتاب** hence it is an objective pronoun.

Now study the following sentences:

I gave him a book.	من او را کتاب دادم
The teacher gave them books.	آموزگار ایشان را کتاب داد.

- In objective pronouns **را** is added to the object as shown above.

Ahmed gave you a book.	احمد ترا (تورا) کتاب داد.
Naheed gave you water.	ناهید شما را آب داد.
Give me the book.	کتاب مرا بده.
Hasan told us.	حسن ما را گفت.

12.

Ahwâl Pursi احوال پرسی

(ناصر به مدرسه نیامد. دوست او حامد فکر مند شد. بعد از مدرسه بخانه ناصر رفت. ناصر در خانه بود. حامد او را سلام کرد.)

حامد: السلام عليكَ

ناصر: و عليكم السلام ، بيا ، بنشين. (حامد نزدِ او بر صندلی می نشیند)

حامد: برا در ناصر! چرا به مدرسه نیامدی؟

ناصر: دیروز من ناخوش بودم.

حامد: چه شده؟

ناصر: سرما خوردم. دست و پای من درد می کند.

حامد: برای علاج کجا رفتی؟

ناصر: به پزشکی رفتم و دوا آوردم.

حامد: آیا دوا خوردی؟

ناصر: بلی ، خوردم.

حامد: حالا چطور هستی؟

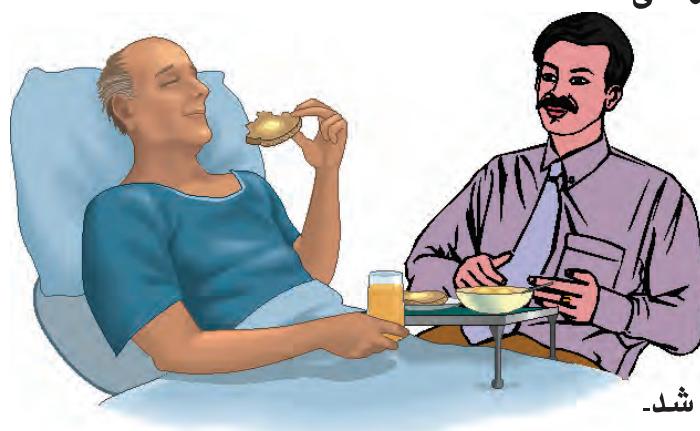
ناصر: حالا سرماکم است و درد نیز کم شد.

حامد: فردا مدرسه می آئی؟

ناصر: انشاء الله ، می آیم.

حامد: خوب است. امید دارم غافل نباشی. خدا حافظ!

ناصر: خدا حافظ، متشرّکم.

Sick	-	ناخوش	To suffer from cold	-	سرما خوردن
------	---	-------	---------------------	---	------------

I am thankful	-	متشرّکم	A physician	-	پزشکی
---------------	---	---------	-------------	---	-------

پرسش

Answer the following questions:

مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجیے:

۱. ناصر چرا به مدرسه نیامد؟

۲. حامد به خانہ ناصر چرا رفت؟

۳. ناصر چه مرض داشت؟

۴. برای علاج ناصر کجا رفت؟

۵. در مرض سرما خوردگی ، حالت ناصر چطور بود؟

یک هفته ، هفت روزهای دارد.

هفت روزهای هفته اینها هستند.

(Saturday)	شنبه
(Sunday)	یک شنبه
(Monday)	دو شنبه
(Tuesday)	سه شنبه
(Wednesday)	چهار شنبه
(Thursday)	پنج شنبه
(Friday)	جمعه

یک شنبه روز کار نیست. آن روز در مدرسه و بازار و اداره تعطیل است.

- Study the following:

Everyday	هر روز	Daily	روزانه	Day	روز
Tomorrow	فردا	Today	امروز	Yesterday	دیروز
		Day after tomorrow	پس فردا	Day before yesterday	پری روز

مثال : کار امروز به فردا مگذار

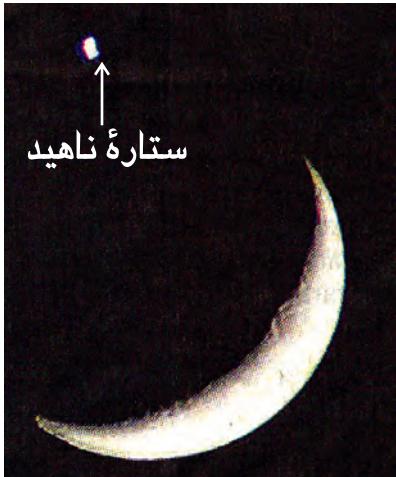
روزِ کار Working day -

تعطیل Holiday -

پرسش

مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجیے:

- ۱۔ یک هفته چند روز دارد؟
- ۲۔ کدام روز هفته تعطیل است؟
- ۳۔ پریروز چہ روز بود؟

As seen in South Africa.

گاہی سرِ شب مایک ستارہ پُرنور
می بینیم۔ این ستارہ بوقتِ صبح هم نظر
می آید۔ اسمِ این ستارہ ناہید است۔ ناہید
یکی از روشن ترین ستارگان است۔ آن
خیلی نزدیک به زمین می زند۔ ستارہ
ناہید چشمک نمی زند۔ این روشن ستارہ
ناہید را زهرہ هم می گویند۔

Often	-	گاہی
At night	-	سرِ شب
To blink	-	چشمک زدن
Dazzling with light, very bright	-	پُرنور
Also	-	ہم
Brightest among the stars	-	روشن ترین ستارگان است
Venus	-	زهرہ، ناہید

پرسش

(A) Answer the following questions:

(الف) مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجئے:

- ۱۔ گاہی سرِ شب مایک چہ می بینیم؟
- ۲۔ اسمِ این ستارہ چیست؟
- ۳۔ ناہید را اسمِ دیگر چیست؟
- ۴۔ ستارہ ناہید کی وقت نظر می آید؟

(B) Write the opposites in Persian of the following:

(ب) مندرجہ ذیل الفاظ کی فارسی خدیں لکھیے:

(۳) روشن

(۲) صبح

(۱) شب

(۵) زمین

(۴) نزدیک

ضرب الامثال

Some Common Persian Proverbs

دیر آید درست آید	یک انار و صد بیمار
قطره قطره دریا می شود	احتیاج است مادر ایجاد
یک نه شد دو شد	نیم حکیم خطره جان
شنیده گی بود مانند دیده	از یک گل بهار نمی شود
دشمن دانا به است از دوست نادان	دروغ را فروع نیست
جور استاد به ز مهر پدر	هر کمالی رازوالی
دل شکستن هنر نمی باشد.	خطای بزرگان گرفتن خطاست

(Teachers are requested to explain the meanings of these proverbs and their use in conversation.)

Love	-	مهر	Need	-	احتیاج
Success	-	فروغ	Heard	-	شنیده
Excellence	-	کمال	Seen	-	دیده
Downfall	-	زوال	Punishment	-	جور

پرسش

مندرجہ ذیل ضرب الامثال کو مکمل کیجیے:

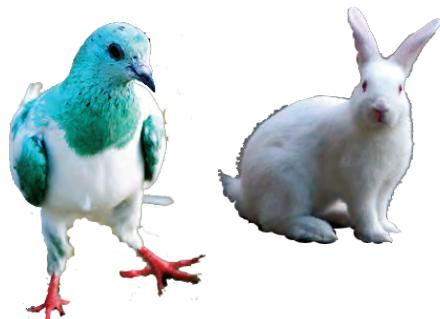
۱. یک انار ..... درست آید۔	۲. ..... یک انار۔
۳. نیم حکیم ..... هر کمالی را	۴. ..... نیم حکیم۔
۵. یک نه شد ..... دو شد۔	۶. دو شد ..... یک نه شد۔

2. Write down some more Persian proverbs in your notebook by taking a search.

فارسی زبان کی مزید ضرب الامثال تلاش کریں اور اپنی کاپی میں لکھیں۔

3. Translate the above proverbs in your mother tongue or English.

اس صفحہ پر دی ہوئی ضرب الامثال کا ترجمہ کیجیے۔

نرگس در کلاس است.

الآن دوره اول است.

دوره اول دوره نقاشی است.

نرگس حیوان ها را دوست دارد. او یک البوم دارد.

البوم او عکس خرگوش، روباء، شیر، گرگ، فیل،

انواع ماهی ها، گنجشک، کبوتر، عنکبوت،

عقرب و عقاب وجود دارد.

نرگس در دفتر نقاشی یک عقاب می کشد.

او زیر شکل عقاب می نویسد، "عقاب بزرگ من."

Period	-	دوره	Just now	-	الآن
--------	---	------	----------	---	------

Drawing Book	-	دفتر نقاشی	Drawing	-	نقاشی
--------------	---	------------	---------	---	-------

Picture	-	عکس	Album	-	البوم
---------	---	-----	-------	---	-------

To pull, To draw	-	کشیدن	To like	-	دوست داشتن
------------------	---	-------	---------	---	------------

(Here it means to draw)

(Plural of	نوع	(قسم)	Kind, species	-	انواع
------------	-----	-------	---------------	---	-------

پرسش

Answer the following questions:

مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجیے:

۱۔ نرگس کجا است؟

۲۔ نرگس چہ چیزها را دوست می دارد؟

۳۔ نرگس در دفتر نقاشی چہ می کند؟

۴۔ نرگس زیر شکل عقاب چہ می نویسد؟

۵۔ در البوم عکس های کدام جانورها اندازد؟

1. Write the plurals of the nouns used in this lesson as from ماهی ها we get ماهی ها.
 اس سبق میں ایسے بہت سے الفاظ/ نام استعمال کیے گئے ہیں جن کی جمع بنائی جاسکتی ہے۔ انھیں تلاش کر کے ان کی جمع بنائیے۔ جیسے ماهی - ماهی ها
2. Whatever names of animals and birds are given here, try to collect their photographs.
 اس سبق میں جتنے جانوروں، پرندوں کے نام آئے ہیں ان کی تصویریں جمع کیجیے۔
3. Write five sentences on 'Feel' (the elephant) in Persian.
 'فیل' اس عنوان پر فارسی زبان میں پانچ جملے بنائیے۔

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

مریم دختری پاکیزہ است۔ در نظافت سر و موی و ناخن بسیار دقّت می کند۔ مریم هر روز به زودی می خیزد۔ دست ها و چهره خود را با آب و صابون می شوید۔ موهای خود را شانه می زند و مرتب می کند۔ ناخن ناتراشیده، بسیار بدش می آید۔ او می داند که چرک و کثافت زیر آن جمع می شود۔ بهمین جهت هر هفته پیش از غسل، از مادرش خواهش می کند که ناخن های مرا بتراش۔ چون مریم بنظافت و پاکیزگی خود دلبستگی دارد، بیمار نمی شود۔

To set	-	مرتب کردن	Cleanliness	-	نظافت
Dirt, soiled	-	چرک	Neat, clean	-	پاکیزه
Filth, dirt	-	کثافت	Here it means care	-	دقّت
To take care	-	دلبستگی داشتن	Comb	-	شانه
For this reason	-	بهمین جهت	To comb	-	شانه زدن

پرسش

(A) Answer the following questions: (الف) مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجیے:

- ۱۔ مریم دست و چهره خود را با چہ چیزها می شوید؟
- ۲۔ زیر ناخن چہ جمع می شود؟
- ۳۔ مریم از مادرش چہ خواهش می کند؟
- ۴۔ مریم چرا بیمار نمی شود؟
- ۵۔ شما چہ کار می کنید کہ بیمار نمی شوید؟

(B) Use the following words in your own sentences. (ب) مندرجہ ذیل کو اپنے جملے میں استعمال کیجیے:

- (۱) مرتب کردن   (۲) پاکیزگی   (۳) خواهش کردن   (۴) خواهش کردن

روزی مادرِ کبریٰ بہ او گفت۔ کبریٰ جان! برو، کتابِ داستانت را بیار و برايم بخوان۔ کبریٰ خوش حال شد و بہ سراغِ کتابش رفت۔ او بہ هر طرف گشت و لی کتابِ داستانش را پیدا نکرد۔ مادر او را گفت: این درست نیست۔ فکر کن۔ آن را تلاش کن۔ کبریٰ لحظہ ای فکر کرد۔ او بہ طرفِ حیاط ہم رفت و از دور کتابش را دید۔ چون نزدیکِ کتاب رفت، دید کہ کتابِ زیبا کثیف شده است۔ او ناراحت شد۔ با خود فکری کرد و تصمیم گرفت کہ ..... آیا شما می دانید کبریٰ چہ تصمیمی گرفت؟

Moment	-	لحظہ	Determination	-	تصمیم
Dirty	-	کثیف	Search	-	سراغ
To become uneasy, unhappy, to be displeased	-	ناراحت شدن	To find out	-	پیدا کردن
To determine	-	تصمیم گرفتن	To think, to take care	-	فکر کردن
			Courtyard	-	حیاط

پرسش

(A) Answer the following questions:

(الف) مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجیے:

- ۱۔ مادرِ کبریٰ بہ او چہ گفت؟
- ۲۔ کبریٰ خوش حال شدہ بہ سراغِ چیز رفت؟

- ۳۔ کبریٰ کتابِ داستانش را از کجا پیدا کرد؟
- ۴۔ کبریٰ چرا نا راحت شد؟
- ۵۔ کبریٰ در حیاتِ چه دید؟
- ۶۔ کبریٰ چه تصمیمی گرفت؟

(B) Write down the Huroof-e-Jarrah used in this lesson.

(ب) اس سبق میں آئے ہوئے حروفِ جازہ لکھیے۔

(C) Study the following example when ت t and ش sh is added with پسر :

(ج) مثال کو دیکھ کر نیچے دیے ہوئے لفظ میں ش، م یا ت لگائیں، پڑھیں اور ترجمہ کریں:

His son.   پسر - پسرش

My son.   پسر - پسرم

Your son.   پسر - پسرت

Now treat the following words in the same manner. Read and translate.

.....	.....	(۱) داستان
.....	.....	(۲) کتاب
.....	.....	(۳) چشم
.....	.....	(۴) استاد
.....	.....	(۵) پدر
.....	.....	(۶) ناخن
.....	.....	(۷) دوست
.....	.....	(۸) مال
.....	.....	(۹) گلستان

ذاکر پرسش را گفت : وارث! بازار برو و مقداری سیب شیرین بیار. وارث گفت : بلی، پدر جان. وارث به بازار رفت. بعد چند ساعتی او با یک سبد سیب باز آمد. ذاکر وقتی سیب را نگاه کرد، دید همه سیب ها گاز شده هستند. او خشمگین شد و گفت : این چه خرید کردی؟ این سیب ها که گاز گرفته است؟ فرزند لبخندی زد و گفت : پدر جان! اگر گاز نمی کردم چطور می دانستم که شیرین هستند یا نه؟

Basket	-	سَبَد
To bite	-	گَازِ کردن
To be nipped	-	گَازِ شدن
Angry	-	خشمگین
To smile	-	لبخندِ زدن
To return	-	بازآمدن
They are nipped	-	گَازِ گرفته است

پرسش

(A) Answer the following questions:

(الف) مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجیے:

۱. شخصی پرسش را چه گفت؟
۲. پسر بے کجا رفت؟
۳. پدر چرا خشمگین شد؟
۴. فرزند پدر را چه جواب داد؟

(B) Write the Persian names of the following fruits:

(ب) درج ذیل چلوں کے نام فارسی میں لکھیے:

من یک پروانہ ام، با بال های رنگارنگ، زرد، سفید و بنفش. من یکی از زیباترین حشره های هستم. بیش تر پروانه ها در باغ ها زندگی می کنند. غذای پروانه ها شهد گل است. ما هر روز صبح در باغ پرواز می کنیم. روی گل ها می نشینیم و باشاخک شهد گل را می خوریم. در این وقت برگ های گل جنبش می کنند. گویا گل ها از ما تشکر می کنند.

Butterfly	-	پروانہ
Feather	-	بال
Purple	-	بنفش
Insect	-	حشرہ
Proboscis	-	شاخک
Rose petal	-	برگ گل
To thank	-	تشکر کردن
To shake, To move	-	جنبش کردن

پرسش

(A) Answer the following questions:

(الف) مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجیے:

- ۱۔ پروانہ ها کجا زندگی می کنند؟
- ۲۔ غذای پروانہ چیست؟
- ۳۔ پروانہ چہ کار می کند؟
- ۴۔ پروانہ باشاخک چہ می کند؟
- ۵۔ گل ها از کہ تشکر می کنند؟

(B) Make a picture of butterfly and colour it with following colours:

(ب) ایک قلم کی تصویر بنائے کر اس میں درج ذیل رنگ بھریے:

(۱) زرد	(۲) بنفش
(۳) سبز	(۴) سرخ

آن درخت خوب است. تنہ و شاخہ دارد، برگ دارد. درخت در بهار لباس سبز می پوشد و خیلی زیبا می نماید. در پائیز برگها زرد می شوند و چون باد می آید برگ درخت تکان می خورد. این برگها کم کم می ریزند.

درختها گل و میوه هم دارند. آن درخت که میوه بردار است او را شجر بارور می گویند. میوه های آن درخت خوردنی اند. درخت سبز زنده هست. او خوراک می خواهد، آب می خواهد نیز هوا می خواهد. درخت از زمین آب و خوراک می مکد، با برگ نفس می کشد. اگر به درخت آب ندهیم، خشک می شود. درخت سبز سایه می دهد. درخت از سایه خود ماحول را خنک می سازد و دل هر راه گیر می کشد.

Beautiful	-	زیبا
To shake	-	تکان خوردن
Sucks	-	مکد (مکیدن = چُسنا)
Tree	-	شجر
One who has fruits	-	میوه بردار
Eatable	-	خوردنی
To respire	-	نفس کشیدن
Fresh, cold	-	خُنك
Autumn	-	پائیز
and also....	-	نیز

پرسش

(A) Answer the following questions:

(الف) مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجئے:

- ۱۔ درخت چہ وقت خیلی زیبا بنظر می آید؟
- ۲۔ چون باد می آید، برگها چہ می کنند؟
- ۳۔ برگها در کدام فصل می ریزند؟

۴. درخت سبز برای زندگی چه می خواهد؟
۵. درخت چرا خشک می شود؟
۶. درخت ماحول را چرا خنک می سازد؟
۷. حصہ های درخت را به نامید.

(B) Write five sentences on 'درخت - دوست ما' in Persian.

(ب) 'درخت - دوست ما' پر پائچ جملے فارسی میں لکھیے۔

.....

.....

.....

.....

.....

(1)

كتاب خانه دبستان من

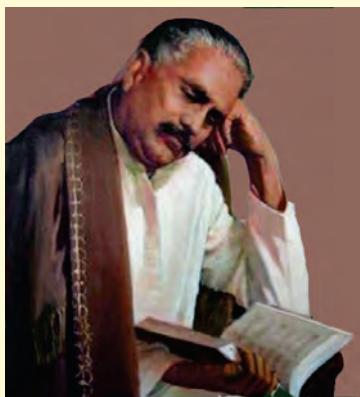
دبستان من كتاب خانه اي دارد. اين كتاب خانه خيلي بزرگ است. كتاب خانه كتاب هاي خوب بسيار دارد. ما دانش آموزان از اين كتاب خانه استفاده مي کنيم. من هم به كتاب خانه مي روم. كتابها که مي خواهم كتاب دار مرا مي دهد. كتاب خانه برای دبستان خيلي سودمند است.

(2)

مادر من

اسم مادر من صابرہ است. من يك خواهر دارم. نام او ذاکره است. مادر من همه امور خانه را انجام مي دهد. او بامداد بيدار می شود. خانه را پاك می کند، برای ما غذا می پزد. ما را وقت رفتن بمدرسه آماده می کند. چون يكی از ما بيمار می شود مادرم نگهداري می کند. مادرم خيلي مهربان است.

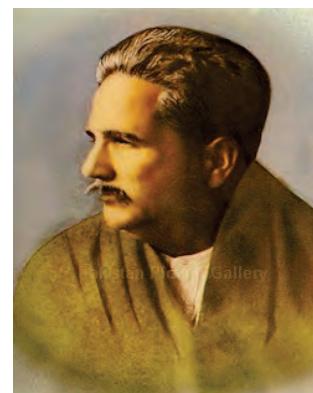
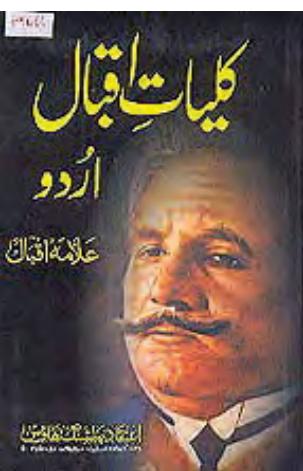
مادر بوقت شب حکایات گوناگون بيان می کند و نصیحت می کند که ما همیشه کار نیک کنیم. می گویند که زیر پای مادر بهشت است.

محمد اقبال یکی از بزرگ ترین شعرای هند است. او در سال ۱۸۷۷ میلادی در سیالکوت متولد گردید. در شهر لاہور تحصیل علم کرد. بعد ازان به انگلستان برفت و آنجا در فلسفه درجه دکتری یافت. در این مدت اقبال سیاحت اروپا کرد. بعد از سه سال به هندوستان برگشت. محمد اقبال خیالات و افکار خود را در اشعار فارسی و اردو بیان کرد. اقبال در شعر خود مخصوصاً فلسفه خودی را پیش نموده است. او کشورهای آسیا را پیغام حریت و جهد و عمل داده است. ازین جهت اقبال را شاعر مشرق می نامند. اقبال در سال ۱۹۳۸ میلادی در لاہور وفات یافت. اسرار خودی، رموز بیخودی، پیام مشرق و زبور عجم معروف ترین کتابهای اوست که بزبان فارسی نوشته شده. مجموعه های کلام اقبال در اردو: بانگ درا، بال جبریل و ضرب کلیم.

Mohammed Iqbal is one of the greatest poets of India. He was born in 1877 at Sialkot. He got his education in Lahore city. After this he went to England and there he obtained the doctorate degree in Philosophy. During this period Iqbal travelled in Europe. He returned to India after three years. Mohammed Iqbal expressed his thoughts and viewpoint through poetry both in Persian and Urdu languages. In the poetic works he has expressed Philosophy of Khudi (self realization).

He has given the message of action and continuous struggle to the people of Asia. Due to this reason Iqbal has been named as poet of the East (Shâir-e-Mashrique). He expired in 1938 at Lahore.

Asrâr-e-Khudi, Rumooz-e-Bekhudi, Payâm-e-Mashrique and Zabor-e-Ajam are his famous books written in Persian. Bâng-e-Dara, Bâl-e-Jibrael and Zarb-e-Kaleem are his poetic works in Urdu.

24.

قدرتِ خدا

گنجشک ناز و کوچک پرواز از که آموخت
آن بُلبل خوش آواز آواز که آموخت؟
آن ابر را که آورد؟ بارید؟
کی ماه را صدا زد؟ خورشید
در ذهن کوچک بود معما
تا گفت در جوابم آمزگار دانای
خورشید و ابر باران
هر یک نشانه ای است خداوند
(نسرین صحمامی)

Sparrow - گنجشک

Riddle, Puzzle - معما

Smile - لبخند

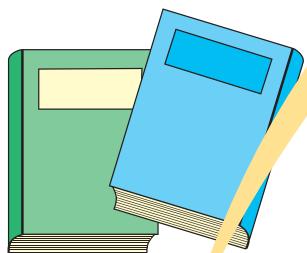
Symbol - نشانه

پرسش

Write the theme of the poem in your own language.

درج بالا نظم کا مرکزی خیال اپنی زبان میں لکھیے۔

کتاب می گوید

دانا و خوش بیانم
 با آنکه بی زبانم
 مشکل کشای آنم
 من یارِ پند دانم
 باسود و بی زیانم
 از من مباش غافل
 من یارِ مهربانم

من یارِ مهربانم

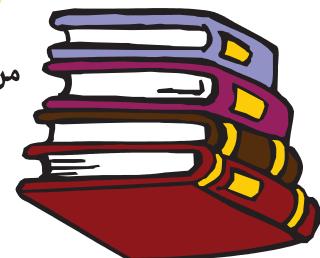
گویم سخن فراوان

هر مشکلی که داری

پندت دهم فراوان

من دوستی هنرمند

من

(Abbas Yaminī Shārif)

One having wisdom, having wealth of wisdom	-	دانا
One who narrates in pleasant words	-	خوش بیان
Plenty		فراوان
One who removes difficulties	-	مشکل کشا
Advice	-	پند
I give you advice in abundance	-	پندت دهم فراوان
Loss		زیان
Beneficial		باسود
Causing no harm, harmless	-	بی زیان

پرسش

- Learn the poem by heart.
- Write an essay of 5 sentences on the topic "Kitab".
- Complete the following couplet:

.....

من دوستی هنرمند

۱- اس نظم کو زبانی یاد کیجیے۔

۲- عنوان "کتاب" پر ۵ جملے لکھیے۔

۳- شعر کامل کیجیے :

دانه زیر خاک	ابرها	های	
می شود هلاک	تشنه مانده است		
دانه نیست خواب آب ، آب ، آب	ابرها	های	
برقتان کجاست گنگ و بی صداست	ابرها	های	
راستی خسیس خیس خیس خیس	چرا	رعدتان	
	اگر	نیستید	
	کنید	خاک را	

(محمود کیانوش)

To become thirsty	-	تشنه ماندن
To cry, to lament	-	ناله کردن
Your lightenings	-	برقتان
Your thunders	-	رعدتان
Dumb	-	گنگ ، بی صدا
Indeed, infact	-	راستی
Miser	-	خسیس
Wet all over	-	خیس خیس خیس
If you really do not behave miserly, you can make the earth wet all over.	نیستید	اگر راستی خسیس
	خاک را	کنید خیس خیس خیس

پرسش

Write the answers of the following:

مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب لکھیے :

(۱) دانه کجا است؟

(۲) دانه چطور است؟

(۳) کہ گنگ و بی صدا است؟

گل بگو و گل بشنو Gul bugo wa gul bashano

من	مهربانِ	ماه
من	آسمانِ	مهر
من	دیدگانِ	نور

گل بگو و گل بشنو

از سپیده دم تا خواب
مثل چشمہ در مهتاب
خنده برلب و شاداب

گل بگو و گل بشنو

(محمود کیانوش)

Sun	-	مهر
(O you) Light of my eyes	-	نور دیدگان
Morning	-	سپیده دم
Say it sweet	-	گل بگو
Listen that is sweet	-	گل بشنو

A beautiful view of Mount Damavand situated in Iran

WORKBOOK

Ex. 1

Fill in the blanks with proper prepositions:

مناسب حروف سے مندرجہ ذیل کی خانہ پری کیجیے : (در ، بر ، روی ، زیر ، نزد)

۱۔ قلم ..... میز است۔

۲۔ گلدان ..... میز است۔

۳۔ مداد ..... کتاب است۔

۴۔ کفش ..... میز است۔

۵۔ آب ..... گیلاس است۔

Ex. 2

Complete the following sentences by using proper termination from the infinitive آوردن.

مناسب ضمائر شخصی (شناسه) کا استعمال کر کے جملہ مکمل کیجیے اور جملہ دوبارہ لکھیے :

۱۔ من از بازار سیب می آور .....

۲۔ ما از بازار نان می آور .....

۳۔ تو از بازار موز می آور .....

۴۔ شما از بازار انگور می آور .....

۵۔ او از بازار انار می آور .....

۶۔ ایشان از بازار انبہ می آور .....

Ex. 3

Change the following sentences from Past Tense into Present Tense.

مندرجہ ذیل جملوں کو ماضی مطلق سے زمانہ حال میں تبدیل کر کے لکھیے :

Present Tense	Past Tense
سارا قلم می دارد۔	سارا قلم داشت۔
.....	۱۔ ایشان سب سب خریدند۔
.....	۲۔ من هیچ ندیدم۔
.....	۳۔ آیا تو یک انار خوردی؟
.....	۴۔ حامد دوستش را نامہ نوشت۔
.....	۵۔ ما به آواز بلند حمد خواندیم۔
.....	۶۔ شماردر میدان بازی کردید۔

Ex. 4

Change the following sentences from Present Tense into Past Tense.

مندرجہ ذیل جملوں کو زمانہ حال سے ماضی مطلق میں تبدیل کر کے لکھیے۔

Past Tense	Present Tense
اکرم قلم یافت۔	اکرم قلم می یابد۔
.....	۱۔ من یک کلاہ سفید می دارم۔
.....	۲۔ ما به بازار می رویم۔
.....	۳۔ آیا تو قلم می خری؟
.....	۴۔ شما رادیو را دوست می دارید۔
.....	۵۔ ذاکرہ بر صندلی می نشیند۔
.....	۶۔ آنہا در بازار میوه ہا می فروشنند۔

Ex. 5

Make six sentences from the following table A and six sentences from table B:

جدول A سے چھے اور جدول B سے چھے جملے بنائے کر لیجئے :

(A)

است۔	من	کتابِ	اين
	تو	دفترِ	
	او	قلمِ	

(1) .....

(2) .....

(3) .....

(4) .....

(5) .....

(6) .....

(B)

است۔	ما	مدادِ	آن
	شما	كيفِ	
	آنها	میزِ	

(1) .....

(2) .....

(3) .....

(4) .....

(5) .....

(6) .....

Ex. 6

Choose the correct opposite from the brackets and write in the box:

توس میں سے مناسب اضداد منتخب کر کے خانے میں لکھیے :

(پیر ، کوتاہ ، شیرین ، سخت ، روز ، روشن)

تاریک

تلخ

شب

بلند

نرم

جوان

Ex. 7

(A) Write the following numbers into Persian words:

مندرجہ ذیل اعداد کو فارسی الفاظ میں لکھیے :

.....

۱۷

.....

۵۰

.....

۱۴

.....

۷۳

.....

۸۴

.....

۱۱۲

.....

۴۷

.....

۲۶۵

.....

۵۲۳۳

.....

۱۴۲۰

.....

.....

(B) Write the following in Persian or English numerical digits:

مندرجہ ذیل کو فارسی یا انگریزی اعداد میں لکھیے :

.....

یکہزار و سه صد و پنجاہ و هفت

.....

چهارده

.....

ھفت صد و ھشتاد و شش

.....

نود و نہ

.....

نہ صد و سی و چہار

.....

پنج صد و دو

.....

ھجده

.....

بیست و شش

Ex. 8

(A) Make only meaningful / correct sentences from the following table:

مندرجہ ذیل جدول سے صرف معنی / درست جملے بنائے کر لیجئے :

است۔	بیمارستان پسر شہر خانہ کتاب مدرسہ بیمار لیوان	در	پرویز
------	--	----	-------

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....

(B) Make some meaningful / correct sentences from the following table:

مندرجہ ذیل جدول سے چند معنی / درست جملے بنائے کر لیجئے :

دارد۔	کتاب	ما پسر دختر کوچک من ایشان دانشجویان سارا پزشک
-------	------	--

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

Ex. 9

Complete the sentences by selecting correct verbs from the brackets:

توسین میں سے درست افعال چن کر خانہ پڑی کبھی:

(می نوشند ، می روند ، می گویند)	..... ۱. آنها آب .....
(می بیند ، می خواند ، می خورد)	..... ۲. یوسف یک کتاب .....
(می نویسی ، می آئی ، می خری)	..... ۳. تو یک توب .....
(می نشینید ، می دارید ، می آید)	..... ۴. شما از پارک .....
(می روم ، می پرسم ، می خورم)	..... ۵. من یک کلو میوه .....
(می نویسیم ، می بینیم ، می کنیم)	..... ۶. ما یک نامہ .....

Ex. 10

Translate the following into your mother tongue or English:

مندرجہ ذیل کا اپنی مادری زبان یا انگریزی میں ترجمہ کبھی:

..... سارا : جمشید! تو چہ می کنی؟
..... جمشید : من نامہ می نویسم۔
..... سارا : بہ کہ نامہ می نویسی؟
..... جمشید : بہ دوستم۔
..... سارا : آیا او ترانامہ نوشت؟
..... جمشید : نہ، از او ہیچ خبر نیست۔
..... سارا : چہ شدہ! آیا او مریض است؟
..... جمشید : بلی، برادرش از من گفت کہ حالت او خوب نیست۔

سارا : او کجا است؟

جمشید : او در دهلي است.

Ex. 11

Make four pairs of positive and negative sentences from each of the following tables, as shown in the example.

ہر جدول سے مثبت اور منفی جملوں کی چار چار جوڑیاں بنائیے :

مثال : من آموزگار نیستم۔ من دانشجو ہستم۔

ھستم / نیستم	آموزگار پزشک	من
ھستی / نیستی	دانش جو پرویز	تو
است / نیست	پلیس پرستار	او

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

(B)

ھستیم / نیستیم	دختر میوه فروش	ما
ھستید / نیستید	درخانہ دانش جویان	شما
ھستند / نیستند	پسر سبزی فروش	ایشان

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

Ex. 12

Read the following passage and answer the following questions in Persian:

درج ذیل پیراگراف پڑھ کر نیچے دیے ہوئے سوالوں کے جواب فارسی میں لکھیے :

شخصی خرِ خود را گم کرد. تاہم شکرِ خدا کرد. مردی باو پرسید "خرِ تو گم شد، چرا شکر می کنی؟" جواب داد "شکر من برای آن است که من خود سوارِ خر نبودم و گرنہ من هم گم شده بودم۔"

پرسش

۱. شخصی چہ چیز را گم کرد؟

جواب: ....

۲. او شکر کہ کرد؟

جواب: ....

۳. مردی بہ او چہ پرسید؟

جواب: ....

۴. آن شخص چہ جواب داد؟

جواب: ....

۵. حکایت بالا را عنوانِ مناسب بدھید؟

جواب: ....

Ex. 13

Use the following words into sentences:

مندرجہ ذیل الفاظ کا استعمال جملوں میں کیجیے :

..... : باغ

..... بالون :
 ..... شیرین :
 ..... امروز :
 ..... میدان :
 ..... نظافت :

Ex. 14

Correct the sentences by rearranging the words:

الفاظ کو صحیح ترتیب دے کر جملے درست کر کے لکھیے :

۱۔ مسجد مادر نماز خوانیم میں

جواب:

۲۔ است من هندوستان میہنِ

جواب:

۳۔ گرم امروز ہوا است

جواب:

۴۔ من به کتاب آن بده را

جواب:

۵۔ من خانہ مسجد است نزدِ

جواب:

Ex. 15

Make three meaningful Persian words from each of the following alphabet:

ہر حرف سے شروع ہونے والے تین تین بامعنی فارسی الفاظ بنائیے :

.....	.....	.....	=	۱۔ ب
.....	.....	.....	=	۲۔ د
.....	.....	.....	=	۳۔ س
.....	.....	.....	=	۴۔ ی
.....	.....	.....	=	۵۔ ک

Ex. 16

Correct the last word of the following sentence and rewrite it:

مندرجہ ذیل جملوں کے آخری لفظ کو درست کر کے جملہ دوبارہ لکھیے :

۱۔ خوب است کہ تو این غذا بانمک نمی خورید.

جواب:

۲۔ فرحین روزانہ بہ مدرسہ می روند.

جواب:

۳۔ بچہ ها در باغ بہ صد شوق می روم.

جواب:

۴۔ من در بازار بالون می فروشی.

جواب:

۵۔ معلم من خیلی مهربان ہستیم.

جواب:

Ex. 17

Read the following sentences and underline the words which are different:

مندرجہ ذیل جملوں کو پڑھ کر دونوں میں جہاں فرق ہو اس کے نیچے خط کھینچیں:

۱۔ رنگین کمان هشت رنگ است۔

من تا مدرسہ با اتوبوس می روم۔

فاطمه برای پدرش هدیہ خرید۔

در زمستان ہوا سرد نیست۔

کلاع پرید و بر درخت نشست۔

Ex. 18

What do you see in the picture. Write in Persian five sentences.

جو کچھ آپ کو تصویر میں دکھائی دے رہا ہے، فارسی میں پانچ جملے لکھیے۔

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....

Ex. 19

Write the following in Persian:

into the house

گھر میں

on the tree

درخت پر

from Mumbai

مبئی سے

for eating

کھانے کے لیے

out of cage

پنجرے سے باہر

Ex. 20

Make three words from each of the following prefixes and suffixes:

مندرجہ ذیل سابقوں اور لاحقوں میں سے ہر ایک سے تین الفاظ بنائیے :

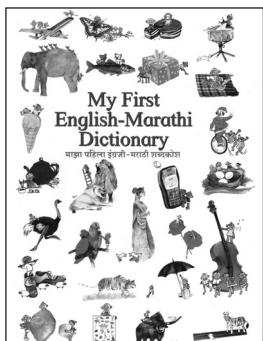
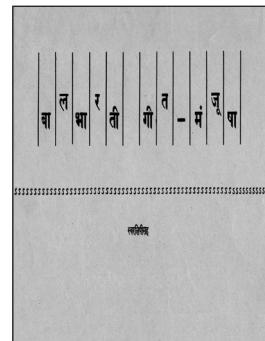
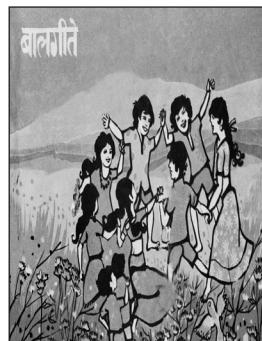
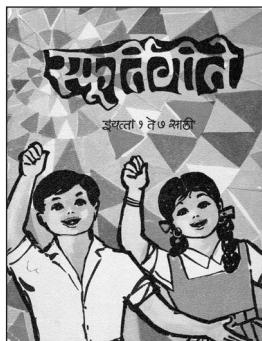
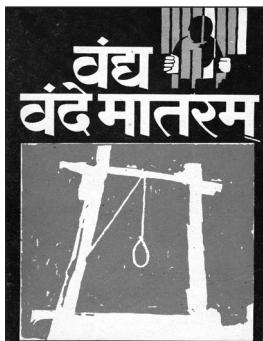
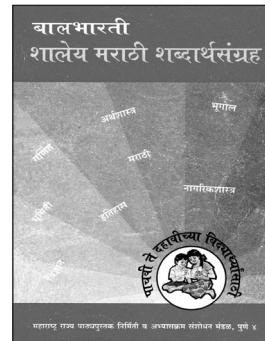
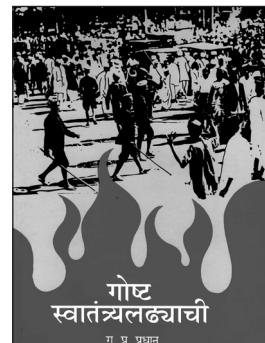
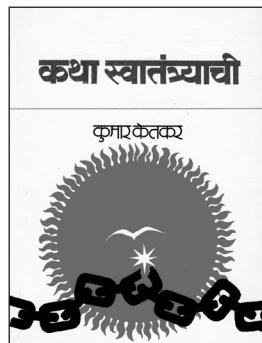
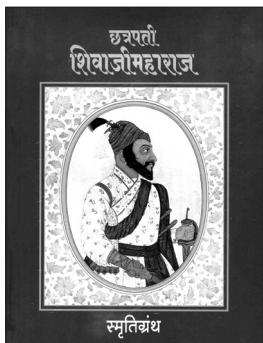
.....	.....	.....	: کم
.....	.....	.....	: بی
.....	.....	.....	: نا
.....	.....	.....	: گیر
.....	.....	.....	: کده
.....	.....	.....	: گاہ

Ex. 21

Break the following words into their components. Write about every part whether it is a noun, an adjective, an imperative or a suffix or prefix.

نوجوان	.....	.....	گل رخ
ماہرو	.....	.....	گل فروش
کارساز	.....	.....	راہ گیر
تخت نشین	.....	.....	تھی دست
مشکل کشا	.....	.....	جان نثار

- पाठ्यपुस्तक मंडळाची वैशिष्ट्यपूर्ण पाठ्येतर प्रकाशने.
- नामवंत लेखक, कवी, विचारवंत यांच्या साहित्याचा समावेश.
- शालेय स्तरावर पूरक वाचनासाठी उपयुक्त.

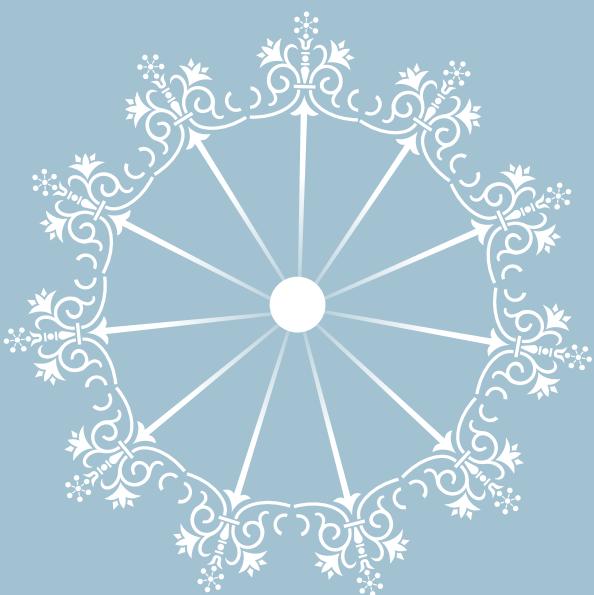
पुस्तक मागणीसाठी www.ebalbhari.in, www.balbhari.in संकेत स्थळावर भेट क्या.

साहित्य पाठ्यपुस्तक मंडळाच्या विभागीय भांडारांमध्ये विक्रीसाठी उपलब्ध आहे.

ebalbhari

विभागीय भांडारे संपर्क क्रमांक : पुणे - ☎ २५६५९४६५, कोल्हापूर- ☎ २४६८५७६, मुंबई (गोरेगाव)
- ☎ २८७७९८४२, पनवेल - ☎ २७४६२६४६५, नाशिक - ☎ २३१५९९, औरंगाबाद - ☎ २३३२९७९,
नागपूर - ☎ २५४७७९९६/२५२३०७८, लातूर - ☎ २२०९३०, अमरावती - ☎ २५३०९६५

મહારાષ્ટ્ર એસ્ટીટિટ બિયરો આફ ટ્યુક્સેટ બ્ક પ્રોડક્શન એન્ડ ક્રિકૉલ રિસર્ચ, પોને

નિગરે ફારસી (પર્શિયન ભાષા) - ઇ. ૮ વી

Rs. : 58.00